

Stichting
Natuur en Milieu
Postbus 1578
3500 BN Utrecht NL

info@natuurenmilieu.nl
www.natuurenmilieu.nl
T. +31 (0)30 233 1328
F. +31 (0)30 233 1311

Hamburgerstraat 28a
Bank 13.19.62.035
Giro 51880
KvK Utrecht 41192228

Aan de leden van de vaste Commissie voor
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 25 mei 2010
ons kenmerk JD/10.012
contactpersoon Jan Dirx
onderwerp inbreng schriftelijk overleg EU Milieuraad van 11 juni

Geachte dames en heren,

Voor donderdag 27 mei a.s. 12.00 uur kunt u uw inbreng leveren voor het schriftelijk overleg ter voorbereiding van de Milieuraad van 11 juni 2010. Ten behoeve van uw inbreng willen een aantal Nederlandse natuur- en milieuorganisaties en ontwikkelingsorganisaties de hieronder staande punten onder uw aandacht brengen. Aan deze brief werkten mee: Greenpeace, Hivos, ICCO, IUCN-NL, Oxfam Novib, WECF, Wereld Natuur Fonds en Natuur en Milieu.

Klimaat: Europees onvoorwaardelijke reductiedoel van -20% naar -30%

Natuur en Milieu, ICCO, WNF, Oxfam Novib en Greenpeace pleiten ervoor dat de EU zich committeert aan een onvoorwaardelijk reductiedoel van 30 procent en een voorwaardelijk doel van 40 procent, beide in 2020 t.o.v. 1990. Dit in plaats van een reductiedoel van 20 respectievelijk 30 procent, zoals de EU tot nu toe heeft gehanteerd. Daarmee komt het EU-doel meer in lijn met het doel om de wereldwijde klimaatverandering te beperken tot twee graden Celsius¹.

Commissaris Hedegaard heeft in april laten weten dat 30 procent reductie 'technisch haalbaar en economisch betaalbaar' is. Duitsland heeft zich recent al voorstander betoond van een verhoging van de reductie van 20 naar 30 procent. Nederland zou dit ook moeten doen. De financiële consequenties van aanscherping zijn zeer beperkt: uit uitgelekte conceptresultaten² van een studie van de Europese Commissie blijkt dat een reductie van 30 procent maar 33 miljard euro duurder is dan een reductie van 20 procent. Dit komt neer op 0,2% van het Europese BNP. Ten opzichte van de kosten die de lidstaten eerder bereid waren op zich te nemen voor het behalen van het 20%-doel is de kostenstijging zelfs maar 11 miljard euro. Door de economische crisis zijn de kosten van het halen van het 20% doel namelijk fors gedaald. De emissies van bedrijven die onder het Europese emissiehandelssysteem (ETS) vallen waren vorig jaar zelfs 12% lager dan in 2008.

De extra kosten van een 30%-doel zijn dus zeer bescheiden. Daartegenover staan grote nevenvoordelen op het gebied van energievoorzieningszekerheid, luchtkwaliteit en werkgelegenheid. Ook zorgt een aanscherping nú voor een minder sterke toekomstige kostenstijging, wanneer de CO₂-emissies onvermijdelijk nog veel sterker moeten dalen.

¹ Het IPCC schatte in 2007 in dat 25 à 40% emissiereductie in 2020 t.o.v. 1990 in ontwikkelde landen noodzakelijk is voor een fifty-fifty kans op het halen van het twee graden doel; veel vooraanstaande klimaatwetenschappers, waaronder professor Rik Leemans, hebben in aanloop naar de klimaatop in Kopenhagen gepleit voor 40% reductie door ontwikkelde landen (zie <http://www.wwf.be/nl/?inc=news&newsid=713&pageid=news>)

² De definitieve resultaten van de studie van de Europese Commissie komen eind mei beschikbaar.

Ook andere studies wijzen op zeer bescheiden extra kosten en veel nevenvoordelen, zoals bijvoorbeeld studies van Allianz/WWF³ en Ecofys⁴. Al deze studies weerspreken de claims van een aantal conservatieve bedrijvenlobby's, zoals van de European Alliance of Energy Intensive Industries, dat de Europese economie bij een 30% reductiedoel in 'gevaar' komt en er banen verloren gaan. 14 grote bedrijven waaronder Shell, Philips, Alstom en Cemex, hebben daarentegen juist in een persbericht laten weten dat er een goede economische reden is om het 20%-doel aan te scherpen, zelfs zonder een sterk internationaal akkoord.⁵

Wij verzoeken u dan ook er bij de minister op aan te dringen zich in de Milieuraad sterk te maken voor een Europees onvoorwaardelijk reductiedoel van 30 procent en een voorwaardelijk doel van 40 procent.

Klimaat: fast start finance

Greenpeace, Hivos, IUCN-NL, ICCO, Oxfam Novib en Natuur en Milieu maken zich zorgen over de financiering van het klimaatbeleid. Tijdens de komende Milieuraad zal besproken worden hoe de EU zal rapporteren aan het UNFCCC over de voortgang op het terrein van de "fast start finance" (FSF). Nederland heeft zich de afgelopen jaren sterk geprofileerd op de financiële architectuur in het kader van de UNFCCC. Met instemming zagen we Nederland keer op keer transparantie en additionaliteit van klimaatgelden aan officiële ontwikkelingsgelden binnen de EU opbrengen. Deze vooruitstrevende houding zal ook tijdens de komende Milieuraad nodig zijn, omdat de voorstellen die er nu liggen niet zullen bijdragen aan voldoende transparantie over de herkomst van de gelden: of het om nieuw geld gaat of om geld dat al voor december 2010 is toegezegd aan andere projecten en of het geld additioneel is. Binnen de EU zijn de lidstaten het nog niet eens over een gemeenschappelijke definitie van additionaliteit van klimaatfinanciering ten opzichte van bestaande EU ODA doelstellingen, maar transparantie blijft daarbij de beste optie. Nederland zou naast het zich inzetten voor transparantie zich ook moeten blijven inzetten voor additionaliteit van klimaatfinanciering ten opzichte van bestaande ODA doelstellingen in de EU lidstaten en van de Commissie.

Wij verzoeken u deze punten onder de aandacht te brengen van de minister.

EU 2020 strategie

Op 17 en 18 juni wordt tijdens de Europese Raad de EU 2020 strategie op hoofdlijnen vastgesteld. Natuur en Milieu juicht de aandacht voor duurzame groei en voor klimaat, energie en mobiliteit in de EU 2020 strategie toe. Tegelijkertijd constateren we dat er nog aanzienlijke ruimte is voor aanscherping van de EU 2020 strategie op het gebied van het milieu en het klimaat. Wij doen de volgende voorstellen:

- Als één van de kerndoelen van de EU 2020 strategie moet, zoals hierboven al betoogd en beargumenteerd, de overkoepelende Europese klimaatdoelstelling onvoorwaardelijk worden vastgesteld op 30% reductie van broeikasgassen in 2020 ten opzichte van 1990. Op deze manier herneemt de EU haar leiderschapsrol bij de internationale klimaatonderhandelingen.
- De kerndoelen van de EU 2020 strategie moeten worden aangevuld met doelstellingen om de uitputting van natuurlijke hulpbronnen en het verlies van biodiversiteit tegen te gaan. Deze doelen moeten op EU niveau consequent worden doorvertaald naar de geïntegreerde richtlijnen van de EU 2020 strategie en het flagship initiative "resource efficiënt Europe". Het is ook mogelijk de doelstellingen op het gebied van de uitputting van natuurlijke

³ Zie het onderzoeksrapport "RECIPE The economics of decarbonization", november 2009, in opdracht van WWF en Allianz, http://knowledge.allianz.com/nopi_downloads/downloads/RECIPE_synthesis_report.pdf

⁴ Zie het SERPEC/Ecofys rapport : Ambitious emission reductions will be cost-neutral for the EU, <http://www.ecofys.nl/com/publications/documents/Serpec4pager.pdf>

⁵ Persbericht van 17 mei 2010 van The Prince of Wales's EU Corporate Leaders Group on Climate Change: "Business welcomes consideration of more ambitious EU target on climate change".

hulpbronnen en het verlies van biodiversiteit onder te brengen in een apart flagship initiative.

- De flagship initiatives op het gebied van klimaat en energie, uitputting van natuurlijke hulpbronnen en verlies van biodiversiteit moeten een Europees routeplan bevatten om onder andere te komen tot een geharmoniseerde vergroening van de belastingen, tot een systeem van voortschrijdende normen, tot groene banen, en tot investeringen in duurzame energie, energiebesparing, duurzaam transport, duurzaam wonen, recycling en het herstel van ecosystemen.
- Op het niveau van de lidstaten moeten de EU kerndoelen op het gebied van klimaat en energie, uitputting van natuurlijke hulpbronnen en verlies van biodiversiteit consequent worden doorvertaald naar de nationale doelstellingen van de lidstaten, de nationale inventarisatie van bottlenecks en de nationale hervormingsprogramma's (NHPs).
- Naast economische indicatoren moeten er nu al milieu-indicatoren worden vastgesteld om de implementatie van de EU 2020 strategie op Europees en nationaal niveau te monitoren. Deze milieu-indicatoren moeten volgen uit de milieudoelen van de strategie en betrekking hebben op klimaat en energie, uitputting van natuurlijke hulpbronnen en verlies van biodiversiteit.

Natuur en Milieu verzoekt u de bovenstaande voorstellen voor de aanscherping van de EU 2020 strategie via de Milieuraad in te brengen in de Europese Raad op 17 en 18 juni.

CSD18 en CSD19

WECF (Women in Europe for a Common Future) wil graag aandacht voor het punt CSD18 onder "other issues". De CSD18 keek naar de voortgang op het gebied van afval, chemische stoffen, mijnbouw, duurzaam consumeren en produceren en verkeer sinds de conferenties van Rio en Johannesburg. Het is duidelijk geworden dat het thema mijnbouw een van de grote knelpunten is. In Nederland zelf is dit geen belangrijke sector meer, maar internationaal gezien, en vanuit het gezichtspunt van globale duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding, is dit echter een essentieel punt. Mijnbouw is vaak oorzaak van ontbossing, biodiversiteitsverlies, vervuiling met gevaarlijke stoffen van milieu en mens en mensenrechtenschending, vooral de rechten van inheemse volken. De mijnbouwsector, vertegenwoordigd door de ICCM, is met een vrijwillig programma tot verduurzaming van de mijnbouw bezig. Dit programma schiet echter te kort waar het om de uiterst gevaarlijke soorten van mijnbouw gaat, met name uraniummijnen en het gebruik van cyanide en kwik in goudmijnen. Het kwik thema zal hopelijk op termijn opgelost worden door het internationale kwikverdrag (UNEP GC/GMEF 2009). Uraniummijnbouw heeft echter dringend internationale regelgeving nodig. Meer en meer uraniummijnen worden geopend, van de Chinezen in Niger tot de Finnen in Lapland. WECF en partners hebben hiervoor aandacht gevraagd tijdens de CSD18, en de "chair's summary, Part II (nog niet "revised"), paragraaf 82, zegt: "A stronger monitoring of mining is needed at the global level, through a balanced structure, which includes all parties concerned. There is need for an independent monitoring body for uranium mining activities. The United Nations could develop a global instrument, to be financed by mining companies, for the cleanup of uranium waste."

Wij hebben een aantal Europese lidstaten, Zwitserland en de Europese Commissie gevraagd om vóór CSD19, een (uranium)mijnbouw conferentie te organiseren, waar dat wat bekend is over kosten en verduurzaming van uraniummijnbouw op tafel komt, zodat er met kennis van zaken tijdens de CSD19 internationaal beleid kan worden afgestemd.

WECF vraagt u uw steun uit te spreken voor een dergelijke conferentie.

Biociden

WECF vraagt uw actieve opstelling voor aanscherping en verbetering van het voorstel van de Europese Commissie voor een Biociden Verordening. Het Commissievoorstel waarborgt nu namelijk onvoldoende de bescherming van mens en milieu. Wat we vragen is:

- Het beperken van de uitzonderingsmogelijkheden voor stoffen die niet voldoen aan de voorwaarden met betrekking tot o.a. de effecten op gezondheid en milieu van de Verordening. Hiertoe is herdefiniëring / verscherping nodig van de uitsluitingcriteria genoemd onder artikel 5.1 omdat artikel 45 voldoende mogelijkheden biedt om producten te gebruiken die niet voldoen aan de toelatingscriteria van de Verordening in geval van nood. Zeer problematische stoffen (CMR bijvoorbeeld) kunnen nu gemakkelijk alsnog toegelaten worden op grond van artikel 5.1. Dit geldt vooral voor artikel 5.1.c dat op veel verschillende manier te interpreteren valt. Alleen al vanuit het oogpunt van rechtszekerheid is dit een slechte bepaling.
- In de Milieuraad te pleiten voor een verwerping van de voorgestelde definitie voor 'laagrisicobiociden' omdat deze geen rekening houdt met de intrinsieke gevaarlijke eigenschappen van de werkzame stoffen. In de voorgestelde definitie is er sprake van laagrisicobiociden wanneer onder normale gebruiksomstandigheden de blootstelling verwaarloosbaar is. Laagrisicobiociden zouden dan kunnen worden toegelaten zonder voorafgaande beoordeling van de toxiciteit van de werkzame stof. De risico's zijn echter te groot, omdat geen rekening wordt gehouden met het feit dat biociden voor 95% door niet-professionals worden gebruikt, veelal zonder al te veel acht te slaan op de gebruiksaanwijzing.
- Het ontwikkelen van een beleidskader dat het duurzame gebruik van biociden bevordert.

Wij verzoeken u bovenstaande verbetervoorstellen voor de Biociden Verordening mee te geven aan de minister.

RoHS

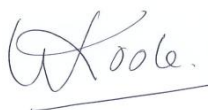
Zoals in een eerdere brief aangegeven pleiten WECF en een groot aantal andere milieuorganisaties voor de uitbreiding van de lijst met gevaarlijke stoffen, die beperkt dienen te worden binnen RoHS (Annex IV). Het gaat hierbij met name om de gebromeerde vlamvertragers (BFR) en PVC met als argument dat deze stoffen en materialen grote problemen veroorzaken in het afvalstadium.

Wat betreft het mechanisme voor het verder identificeren en zo nodig beperken van gevaarlijke stoffen binnen de context van RoHS zijn we voor een systematiek die recht doet aan het complementaire karakter van RoHS t.o.v. REACH en wel om de volgende reden. RoHS concentreert zich op het verbeteren van de mogelijkheden voor afvalverwerking. Stoffen en materialen zoals PVC en BFR, die bijzonder problematisch zijn in de afvalfase worden door RoHS geïdentificeerd en aan banden gelegd. REACH heeft deze focus niet. Het is onzeker of REACH de bijzondere problemen van de afvalfase van producten en materialen kan onderkennen en adequaat kan aanpakken.

WECF nodigt u uit deze punten onder de aandacht van de minister te brengen.

Tot een nadere toelichting zijn wij graag bereid.

Met vriendelijke groet,
Stichting Natuur en Milieu

Wibo Koole
algemeen directeur a.i.

cc. minister J.C. Huizinga-Heringa